

**Տարեկան գիւղը 10 բուբլ, կէս տարվանը 6 բուբլ
Առանձին չամարները 5 հոգէ կով:**

(շարաքաղաքացիք գիմում են ուղղակի
Տիֆլոս. Պեդագիզ „Մակը“

ՏԱՐԵ ՅԱԶԱԿ ԱՐԺԵ

Երբ որ երկար տարիներով ազգութեան մեծամասնութիւնը արհամարհելիս է եղել իր համարիւն սակաւամասնութիւնը, ինչպէս մենք, լուսաւորչադաւան հայերս, արհամարհելիս ենք եղել մեր կաթոլիկ և քողոքական եղբայրներին և այդ սակաւամասնութիւնը երկար տարիներով վիրաւորված և անարգված է զգացել իրան, լսել է անդադար հայհոյանք, անարգանք մեծամասնութեան բերանից, տարել է իր աւագ եղբօր կողմից ամեն տեսակ նեղութիւններ, հալածանքներ և յանդիմանութիւններ թէ ուրացել է իր ազգութիւնը փոխելով իր կրօնը, թէ այլ ևս հայ անուն կրելու արժանի չէ, բանի որ ուրիշ կերպ է աղօթում Առտուծուն, որ ամենքի համար մի է, —և յանկարձնոյն փոքրամասնութիւնը, մոռանալով իր կրած նեղութիւնները ու հալածանքները, մոռանալով

վերաւորանքներն ու անարգանքները, նորից ձեռք է մեխնում իր աւագ Եղբայրներին, դուրս է գալիս իր դարմար առանձնական դրութիւնից, համակրութեամբ կվերաբերվում դէպի իրան անարգող մեծամասնութիւնը, ներում

է նրան նրա հրեշտոր յանցանքը
նրա տմարդի վարմունքը իր կրտ-
սեր եղբօր հետ և հրապարակա-
պէս յայտնում է թէ՝ «թողէք
ինձ իմ հաւատը և ես կը խոս-
տովանվեմ ձեզ թէ ես երբէք
չեմ ուրացել իմ ազգութիւնս, ես
սրտում ինձ միշտ հայ էի հա-
մարում, բայց բացարձակ չէի ա-
սում, որովհետեւ դուք ինձ չէիք
թոյլ տալիս», — այդ տեսակ հա-
մակրութիւնը թանգ արժէ մեզ
համար:

Եղբայրը կրկին իր եղօրն է
գտնում, դարերով միմեանցից բա-
ժանված եղբայրները միմեանց
հանդիպում են, միմեանց գրկում
են, միմեանց կուրծքի վրա սիրոյ
արտասուքներ թափելով: «Ո-
ռանանք անցեալը, ներենք մեզ
միմեանց յանցանքները, միմեանց
վրդովմունքն ու ատելութիւնը,
ասում են միմեանց եղբայրները,
ի՞նչ անենք որ մեր գաղափարներն
ու հաւատը տարբեր են միմեա-

ցից, ի՞նչ անենք որ մեր բարոյական ու մտաւոր զարգացման կողմից մենք տարբեր դպրոցներին ենք պատկանում, բայց մենք գարձեալ եղբայրներ ենք, մի ազգութեան անդամներ ենք ցեղով, արիւնով:

Ասենք թէ մի ընտանիքի երեք
եղբայրներից մինը Գերմանիայում
է ուսում առել, միւսը Գրան-
սիայումն է ուսել իսկ երրորդը
տնային կրթութիւն է ստացել
իր հայրենիքում, գիցուք մի ասի-
ական երկրում։ Մի՞թէ որով-
հետեւ երեքն էլ միմեանցից տար-
բեր ուսումնական գաղափարներ
ունեն, երեքից իւրաքանչիւրը պատ-
կանում են տարբեր գիտնական
դպրոցներին, նրանք պէտք է մի-
մեանց չը ճանաչեն, ուրանան ի-
րանց ազգակցութիւնը, միմեանց
ատեն, չը համարեն իրանց մի
ընտանիքի անդամներ, չընդունեն
իրանց եղբայրներ....

Արօնք, Հաւատը դառնում է
անձնական, անբռնաբարելի Հա-
մողմունք, նոյնպէս և ուսումնա-
կան հայեացքը, զիտութեան այս
կամ այն դպրոցին պատկանելը
դառնում է նոյնպէս անձնական,
անբռնաբարելի համողմունք:

Վիթէ հայրը պէտք է անիծէ,

առութը բաց է առաւտօնեան 10—2 ժամ
վացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտաբարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով:

Յայտաբարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կոպէկ.

Digitized by srujanika@gmail.com

ատէ իր որդուն, եղբայրը իր եղ-
բօրը, եթէ նրանցից իւրաքանչիւրը
տարբեր գաղափարների, հայացք-
ների, համոզմունքների, հաւատի
տէր մարդիկ են.... Եթէ չը նա-
յելով այդ տարբերութիւններին,
որոնք այս կամ այն իրական,

պատմական, անխուսափելի հանգամանքից են առաջացել, Հայրը իր որդու հետ, Եղբայրը իր եղբօր հետ չեն կարող մի ընտանիք կազմել...

Այս երբ եղայրը, հանգա-
մանքների շնորհով մտաւորապէս
աւելի զարդացած լինելով, կամ
իրան աւելի զարդացած կար-
ծ ելով, ասում է իր միւս եղ-
բօրը. «Դու ինձանից տգէտ ես,
ես այլ ևս ինձ քո եղայր չեմ
կարող համարել» դա մեղադրե-
լի է:

Ըստ այդ եղբայրը իր ընտանիքին պատկանելը, իր ազգութեան անդամ լինելը չէր մերժում....ինչի մենք ենք արուեստական կերպով նրան հեռացնում, նրան ուրանում:

Ուրիշ բան կը լինէր եթէ եղ-
քօր ընդունած կամ դաւանած
վարդապետութիւնը լինէր այն-
պիսի մի վարդապետութիւն, որ
նոյն իսկ ինքն իր մէջ չէր ընդու-

թեան համար, նրա վաստակը չէր յափշտակվում
անոռի հաղատանքուի ձեռքում

Ահա, վարդանը տեսնում էր մի գիւղ՝ Միթէ դա Ալաշկերտի 0... գիւղը չէր. Երջակայքը Նրան ծանօթ էին՝ նոյն լեռները, նոյն բլուրները, նոյն գետը, նոյն կանաչազարդ հովիտը—բուրը՝ նոյն էր. Դարերի հոսանքը այստեղ ոչինչ չէր աղարտել. միայն կերպարանափոխ էր, Բայց ողբան փոխվել էր գիւղը. Այլ ևս չէին տեսնվում այն ողորմելի գետնափոր խրճիթները, որոնք աւելի գաղանների որջի էին նման, քան մարդկանց բնակարանների. Այժմ տները քարաշէն էին, սպիտակ որպէս ձիւն, և շրջապատած էին գեղեցիկ պարտէներով. Լայն և ուղիղ փողոցները հովանաւորված էին մշտակամաչ ծառերով, որոնց մասով վազում էին թիւրեղի նման լուսակ ա-

